

1589  
 gna pro veteri, uti aiebant, religione tuenda atque catholico in Gallia Rege creando Pontifici deferebant. Veneti, ad quos, præter ceteros, Galliæ successus attinebant, quod ea veluti libramento nimis sese Hispanorum potentia efferens coerceretur, multa secum de præsentis rerum statu volutabant: nullo magis immensam illam ac prope labentem imperii molem sustentari posse, quam si ab eo, qui animi magnitudine, militari virtute, rerum gestarum usu gloriaque excelleret, regnum administraretur; quæ cuncta in Henricum confluxisse videbantur. Licet enim adhuc nova esset religione imbutus, tamen, cum ad præsentem ejus statum retinendum sese jurejurando devinxisset, Concilii decretis subjecisset, undique a regiæ stirpis Principibus circumfideretur, sperandum videbatur, ut, tandem recenti superstitione relicta, ad vetera sacra rediret; totque ac tantis virtutibus ornato Principe, albicantibus ac frondentibus liliis, Galliæ regnum in pristinum decorem & amplitudinem assurgeret.

Rex statim declaratus, per Vindocinensem Cardinalem, Sueffionumque Comitem Joanni Mocenico, Reipublicæ apud Henricum III. legato, Turonibus tunc agenti, Regis obitum, suam in regno successionem significat; propensam voluntatem atque amicitiam, quæ per tot ætates Galliæ Regibus cum Venetis intercefferat, defert. De iis omnibus Senatus a Mocenico certior factus, uti moris est, per literas eidem oratori missas, Henrici III. miserandum casum dolet, partum amplissimum regnum Henrico quarto gratulatur. Interea Messius, Henrici III. legatus, nondum ob itinerum difficultatem a Navarræ Regé acceptis literis, cum domi se continuisset, tandem quarto nonas septembris Principis Patrumque Collegium adit; atque, ut erat sagaci admodum ingenio, licet de iis quæ in Gallia acciderant, qui ambigeret, nemo esset, hæsitabundus, fluctuare animo, magnoque curarum æstu sollicitari se, inquit; hinc horrendum Henrici casum deplorare, detestari; inde nondum id sibi compertum esse dicere, quod e Gallia ad eum nuntii adhuc non pervenissent; in ea perplexitate, an domo posthac egrediatur, haud sibi constitutum: itaque Patribus Galliæ Regni res negotiaque enixe commendare. Ceterum Pontifex de Senatus ad Navarræum literis, deque officiis edoctus,

*Senatus  
 literæ ad  
 Henricum  
 IV. Galliæ  
 Regem.*